

La discriminació religiosa té un percentatge: el 33%

Ds, 22/08/2020 per Jordi López Camps

[Vita Moleskine](#)

La notícia és aquesta: el Departament de Salut ha anunciat noves mesures restrictives per frenar els contagis a la ciutat de Reus. La consellera de Salut, Alba Vergés, ha visitat la capital del Baix Camp i ha anunciat la prohibició de reunions amb més de deu persones en l'àmbit privat i públic i la reducció de l'aforament interior i exterior dels establiments de restauració al 50%. Tampoc es podrà consumir a les barres dels establiments. Es restringeix l'aforament en cerimònies religioses al 33% i en esdeveniments culturals i esportius, al 50%. Reconec la meua estupefacció pel tractament discriminatori i lesiu que el Departament de Salut de la Generalitat atorga a l'exercici del dret fonamental de practicar el culte religiós. Ras i curt, l'aforament dels bars, restaurants, esdeveniments culturals i esportius ha de reduir-se al 50%, mentre que els llocs de culte han de reduir-se al 33%. M'agradaria reflexionar sobre la solidesa normativa d'aquesta decisió política i fer-ne una valoració situada en l'àmbit de la política pública. Entenc que tota decisió de la conselleria de Salut s'inscriu dins del marc de la política pública que vetlla per la salut de la ciutadania.

Els decisors polítics, quan han d'aplicar solucions tècniques als problemes socials, han de preservar una sèrie de principis per tal d'evitar actuar amb la menor arbitrarietat i discrecionalitat. Són un conjunt de criteris que haurien de sostenir totes les decisions polítiques. La normativa permet controlar la qualitat d'aquestes decisions a través del poder judicial i la fiscalització política dels òrgans corresponents. Hi ha varis principis que en el cas del 33%/50% s'haurien respectat. De tots ells voldria esmentar-ne els següents.

En primer lloc hi ha el principi d'interdicció de l'arbitrarietat. El decisor polític ha de tenir clar que les seves decisions han de ser coherents amb el principi d'interdicció de l'arbitrarietat, el qual garanteix que aquelles siguin coherents amb les normes jurídiques existents. Per això, siguin quines siguin les decisions preses, aquestes ha d'estar justificades, motivades i han de ser raonables. El següent principi és el d'igualtat i de no discriminació reconegut en l'art. 14 de la Constitució, "*els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social*". Un decisor polític no adoptar mesures que situïn a determinats ciutadans en situacions de desigualtat o discriminació respecte altres. De tal manera que, si cal prendre una decisió que es pugui interpretar discriminatòria, aquesta ha d'estar perfectament justificada i no pot ser desproporcionada. En qualsevol cas, aquest principi doble ordena al decisor polític a dispensar el mateix tracte a les institucions religioses que els locals de restauració, esdeveniments culturals i esportius, procurant actuar de forma no discriminatòria i, en el cas de fer-ho, ha de motivar-se de manera objectiva i raonable.

Un altre principi important és la proporcionalitat. Tota decisió política ha de contemplar la correcta aplicació del principi de la proporcionalitat constitucional que procura garantir que l'actuació pública persegueixi l'interès general, i és la menys restrictiva dels drets bàsics de les persones i genera més beneficis que

costos. A tal fi, el decisor polític per tal de verificar si la seva decisió en relació als aforaments dels centres religiosos és coherent amb el principi de la proporcionalitat ha de contrastar si aquesta mesura és susceptible d'aconseguir l'objectiu proposat (judici de idoneïtat); si, a més, és necessària, en el sentit que no hi hagi una altra mesura més moderada per a la consecució de tal propòsit amb igual eficàcia (judici de necessitat); i, finalment, si la mateixa és ponderada o equilibrada, per derivar-se'n més beneficis o avantatges per a l'interès general que perjudicis sobre altres béns o valors en conflicte (judici de proporcionalitat en sentit estricte).

També ha de prendre's en consideració el criteri de cohesió social i funció social. Aquest criteri, no explicitat en aquest termes per la Constitució d'Espanya, està present de forma transversal en diversos enunciats constitucionals per orientar l'actuació pública, és útil per avaluar l'impacte del capital social dels centres de culte i les activitats religioses. Aquest principi és expressió d'una orientació que ha de presidir tota l'activitat pública. El concepte de cohesió social fa referència al reforçament dels vincles desitjables en una comunitat, mitjançant la integració de la diversitat i la garantia del dret a la igualtat i de la dignitat de les persones, en nom de la pau i convivència social.

Els governants haurien de tenir presents els anteriors principis i criteris alhora de prendre les seves decisions polítiques. Prendre decisions polítiques sens tenir-los presents comporta el risc de ser arbitrari i discriminar alguns ciutadans i col·lectius en l'exercici dels seus drets fonamentals. En aquest cas, és el que podria passar, segons el meu parer, amb la decisió de limitar de forma diferent els aforaments a Reus. I és propi que, si algun col·lectiu religiós o qualsevol ciutadà es sentin perjudicats presentin el corresponent recurs administratiu, que pot derivar a un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional espanyol i arribar, si escau, davant instàncies europees

L'anunci fet per la consellera de Salut és preocupant perquè evidencia que grinyolen tots els criteris defensables des de la lògica interna de les decisions les polítiques públiques. Quan passa això es pot sospitar que el criteri justificatiu, en aquest cas de limitar diferenciadament els aforaments dels espais religiosos de la resta és purament ideològica. És a dir, que la ideologia restrictiva d'algunes llibertats predomina per damunt dels criteris tècnics. Només així es comprèn l'absurditat d'aquesta decisió. Si és així, confio que els experts constitucionalistes denunciaran la discriminació que compota aquesta decisió. Com a ciutadà, vist que reiteradament últimament s'han pres diverses decisions en el mateix sentit limitatiu de l'exercici de la llibertat religiosa, el cas més present fou el conflicte amb l'ús religiós del temple de la Sagrada Família, podria arribar a sospitar l'existència d'una certa animadversió continuada vers el fet religiós des d'alguna instància política del Govern de la Generalitat.